

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnitvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čekovni rač. 10.603.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrť strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Ozdravljenje združništva - ozdravljenje krize.

Združništvo je organizirana samopomoč delovnih slojev: kmetov, delavcev, malih obrtnikov in trgovcev. Ta samopomoč je bila v najhujših gospodarskih časih in največjih socialnih stiskah edina pomoč zlasti našemu kmetu. Kredit — posojila je naš kmet — velja osobito o slovenskem kmetu — dobival pod najugodnejšimi pogoji od kreditnega združništva. Združne naše posojilnice in hranilnice so bile njegova najmočnejša obramba zoper oderžne pijavke, na so ti posamezni oderuhi ali pa kapitalistične organizacije. Vršenje te naloge našega združništva je danes radi pomanjkanja denarja zelo otežkočeno, ako ne onemogočeno. Krivda ne zadene združništva, marveč gospodarske prilike

Gospodarska kriza našega kmeta, ki je najštevilnejši in najpomembnejši stran, in razni za omiljenje te krize so imeli ter imajo usodne posledice za naše združništvo, ki preživlja težke čase. Spričo številnosti in velepomembnosti kmetskega stanu mora obnova našega narodnega gospodarstva stremeti predvsem za tem, da reši kmeta ter vzpostavi ravnovesje v njegovem gospodarstvu. Dokler nimamo v naši državi svobodno izvoljenih kmetijskih zbornic, je naše združništvo najbolj poklican zastopnik našega kmetskega ljudstva. K temu ga tudi usposablja njegova številčna moč, ker obsega, kakor se je ugotovilo na glavnem občnem zboru Glavne združne zveze iz Beograda, ki se je vršil prvo nedeljo decembra v Zagrebu, v celi državi 8227 združug z nad en milijon člani. Lepa armada kmetskih gospodarjev, ki se jim pridružujejo tudi delavci, mali obrtniki in trgovci!

Stremljenje združništva za ozdravljenjem celokupnega našega gospodarstva se od ljudi, ki se profesionalno pečajo s politiko, kaj rado označuje ter žigosa kot politika. O tej stvari je predsednik Glavne združne zveze g. dr. A. Korošec na navedenem občnem zboru v Zagrebu spregovoril pojasnilne besede, ki obenem poudarjajo naloge združništva v sedanjih tako težkih časih. Dr. Korošec je med drugim rekel naslednje: »Beseda kriza je bila še pred petimi leti splošno znana samo v političnem in zdravniškem slovarju. Danes pa je ta beseda poznana in razumljiva vsem od otroka do starca, mallega in velikega, šolanega, kmeta in

malomeščana, zato ni nikako čudo, če tudi združništvo ni ostalo neprizadeto po splošni gospodarski krizi. Vendar je več kakor gotovo, da se more ta kriza z žrtvami izlečiti in spraviti vse združno gospodarsko življenje v zdrav in pravičen pokret. Kakor suhe livade z dovajanjem vode zopet oživijo in ozelejni, tako bi tudi naši gospodarski kanali, katere predstavlja naše svobodno združništvo, mogli z nekoliko pomoči naše narodno gospodarstvo spraviti zopet v pravilno in zdravo delovanje. Če tudi priznavam, da je ta splošna kriza zajela tudi združništvo in združniško gospodarstvo, vendar moramo tudi pri tej priliki glasno in jasno naglasiti, da združniška misel med nami ni niti za trenutek prišla v nevarnost krize. Nasprotno, čim večja je socialna beda, čim večja je gospodarska zmeda na svetu, čim bolj je zmeden odnos med proizvodnjo in uporabo, tem večja, tem globlja, tem trdnjša je naša vera v rešilno moč združnega gospodarstva. Red in sestav v gospodarski kmečki državi, kakršna je tudi naša država, se more najlažje doseči z gospodarstvom, urejenim na združni podlagi. Nobenemu načinu zdavijanja gospodarske krize se ne bo to posrečilo bolj, kakor načinu, ki bo bolno gospodarstvo potegnil iz težav potom združništva.

Nadejam se, da mi nobeden zaradi teh par mojih besed ne more očitati, da politiziram. To ni politika, to je naša velika skrb in briga za zdravje naše države. Večkrat se nam na nepravilčen način očita, da smo v Zvezi politiki in da bi bilo najbolje Zvezo depolitizirati. Jaz tu jasno in glasno izjavljam, da smo v svojem združniškem delu samo združniki, katerim je na srcu samo sreča, veličina in blagostanje naroda in države, kadar vstopamo v zvezno hišo, puščamo strankarstvo pred vrati. To niso prave besede, temveč jih podkrepljuje naše delo v 15 letih. Kdor govori drugače, ta nas samo opravlja. Katera tako velika ustanova, kakor je naša Glavna Združna zveza, se more ponašati, da ima v svoji sredi vse Srbe, vse Hrvate in vse Slovence! Vendar nikdar ni zaradi tega imela niti najmanjše motnje, ker je vedno in povsod bila strogo enakopravna. Imela je v svoji sredi politike vseh srank, vendar ni bilo niti najmanjšega nesporazuma, ker je bila prava združniška misel dejanski depolitizirana. To je naš ponos, upanje in bodoč-

nost. Mi čutimo neprilike in pretežki sedanji čas, vendar ne gledamo kakor mnogi gospodarski učenjaki v zrak, temveč na zemljo, v sredino svojega naroda, s katerim smo vezani s tisoč nitmi in smo mi združniki oni, ki ne gledamo skozi črna očala, temveč mi verujemo v srečo, blagostanje in napredek naroda in domovine, ker smo poini vere in nade v moč svoje združne misli. Bratje združniki, tej misli bomo vedno ostali zvesti.«

*

Prava beseda.

(Dopis kmeta iz ljutomerske okolice.)

Dneyno čitamo v različnih časnikih, kako se pobija in rešuje gospodarska kriza, toda zvon časa od dne do dne poje naprej staro pesem: »Krizo ne jenja, ampak se šele začinja!« Naš dobri stari znanec »Slovenski gospodar« je v svoji predzadnji številki v uvodniku »Most preko brezdn« pravilno poudarjal pravo jedro krize našega kmetijstva, to je vprašanje cen kmetijskim pridelkom.

Odkritosrčno moram povedati, da so nam kmetom, delavcem in malim obrtnikom ušesa polna o krizi in njenem pobijanju, ko vidimo, kako se gospodarski propad vrši z vso naglico naprej ter vodi v brezno. Bral sem zgodbo o zanimivi številki tri, kjer se pravi med drugim sledeče: Ko je Bog ustvaril zemljo, je izrekel tri besede: Naj bo luč! In takoj so se prikazala tri nebeška telesa: solnce, mesec in zvezde. Tudi v sedanji gospodarski krizi ni treba več kot dejansko izpolniti tri besede, namreč: Dajte kmetu denar! Potem bo takoj kot sneg na solncu kriza izginila. Ko opažam pobijanje gospodarske krize po raznih mednarodnih zborovanjih, se mi vsiljuje v spomin primer, ki sem ga videl na nekem travniku. Tamkaj je skupina puranov zagledala v travi kačo belouško. Takoj iztegnejo svoje vratove, opazujejo nekaj časa, potem pa vzklikajo: furt, furt, furt, dokler se ne razidejo. Slično se dogaja na mednarodnih zborovanjih, ki so namenjena rešitvi krize. Nekaj časa se posvetujejo, potem se izda geslo: furt, furt, nakar odidejo, kriza pa traja naprej. Lotite se jedra krize: Dvignite cene kmetijskih pridelkov do take višine, da se lahko z njimi krijejo, vsaj krijejo davki in dnevne življenjske in gospodarske potrebščine. Kmet se bo rešil krize sam, dajte mu le možnost plačevanja. S tem bo ob enem rešen krize in bede delavec, obrtnik, trgovec